

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Videm, Via G. Mazzini št. 10/I.
Tel. 33-46 — Poštni predaj (Ca-
sella postale) Videm 186. —
Poštni čekovni račun (Conto
corr. post.): Videm, št. 24/7418.

MATAJUR

GLASILO BENEŠKIH SLOVENCEV

NAROCNINA:
Za Italijo: polletna 300 lir —
letna 500 lir — Za inozemstvo:
polletna 600 lir — letna 1000 lir
— Oglasi po dogovoru.
Posamezna številka 25 lir

Leto VIII. — Štev. 5 (147)

UDINE, 16. - 31. MARCA 1957

Izhaja vsakih 15 dni

Hribovci Furlanije, združimo se!

Meglio tardi che mai!

Hribovski kraji v videmski pokrajini so reveži kot vserod v Italiji, kot vserod po svetu. Kakšni reveži smo mi v Beneški Sloveniji, smo najprej kričali mi pri »Matajurju«, zdaj kričajo za nami tudi pri »Gazzettinu« in »Messaggeru Venetua«. Kakšni reveži so v Karniji, smo že pisali v našem listu. Sicer pa sami dobro vemo iz vsakdanjega življenja, da v Karniji ni dobrot. Karnijci se nam zaradi naše mišerije ne morejo pomilovalno smejati, ker bi bilo to, kot da bi se kotel loncu smejal.

Trpini Valcelline

Zdaj, ko se je naenkrat z vso resnostjo pojavilo vprašanje pordenonske provincije, je zvedela javnost še za eno novo hribovsko mišerijo. Sicer pa, kjer so hribovi, ne more biti drugo kot mišerija. Na desni strani Tagliamonta imajo tudi neke hribe in raven hribov neke doline, take da se Bog usmili. Imenujejo te kraje »Prealpi Carnichev«, kar se nobel sliši. Ni pa tam nobel za ljudi, ki tam živijo.

V treh dolinah: Valcellina, Val Meduna in Val d'Arzino je obsojeno, da živi 16 tisoč ljudi. V prvem italijanskem ljudskem štetju leta 1871 jih je bilo 21 tisoč, leta 1954 komaj 16.656. Vsako leto jih je manj.

Nobenh obiskov v Valcellini

Pritožujejo se, da jih že desetletja ni obiskal noben pokrajinski administrator. V nekatere kraje pa še ni stopila noga provincialnih administratorjev iz Vidma. Priznati moramo, da se nekaj takega pri nas v Beneški Sloveniji ne dogaja. Obiskujejo nas najvišje videmske oblasti: prefekt in celo njegova gospa, posamezni provincialni svetovalci, državni poslanci in senatorji. Največkrat pridejo gospodje iz Vidma k nam, ko odkrivajo kak spomenik. Seveda smo, mi beneški Slovenci in že zaradi tega jo primahajo k nam; če pa bi bili le navadni Furlani iz Valcelline, bi najbrže tudi k nam ne prišel nobeden prefekturni ali provincialski gospod iz Vidma. Mi beneški Slovenci smo zvitji, prefrigani ljudje in vemo, da se nam spleča biti Slovenci ne samo zaradi tega, ker smo pač rojeni Slovenci in bomo kot taki ostali, ampak tudi zaradi tega, ker se nam spleča čisto iz materialnih razlogov biti Slovenci, okoli katerih vsi kažejo in se smukajo. Mi dobro vemo in vsak naš kmet se dela, kakor da ga vsi tako obiski prepričujejo, da mora biti italijanissimo, v srcu pa le ostane Slovenec, ker mu tako bolj nese in pa, ker pač od svojega materinega slovenskega jezika ne more odstopiti. Naj nam ne bodo hribovski sotrpini iz Valcelline preveč neobčisljivi, če nam zaradi našega slovenstva kane kak vodovod, kaka cestica, kak azilo, kaka paketi in darovi videmskih gospodov, ker pa imajo pač vsi ti darovi stojič, da bi mi pustili malo od našega slovenstva. Vedite pa, ubogi hribovci iz Clauta in drugih krajev Valcelline, da od vseh teh darov in majhnih javnih del ne bomo postali nikdar debeli, da vseeno ne moremo živeti, da se bomo srečavali še kar naprej skupaj z vami na delu v tujini. Ne za vas ne za nas ni kruha doma.

Naše simpatije so na vaši strani

Prav je, da pišete v žurnalih, da ima leva stran Tagliamonta 800 km državnih in provincialnih cest, mi na desni strani pa samo 160 in da ste za novo pordenonsko provincijo, ker bo ta reševala turistično slovenskega šolstva

Vprašanje slovenskega šolstva

Jugoslovanski veleposlanik v Rimu, dr. Darko Cerne je posredoval pri zunanjem ministru Martinu glede zakonskega osnutka za ureditev slovenskih šol v Italiji. V Jugoslaviji prevladuje mnenje, da vsebuje omenjeni osnutek določbe na škodo slovenske narodnostne skupnosti, ki niso v skladu s čl. 8 Posebnega statuta, ki je bil podpisan kot priloga Spomenici o soglasju v Londonu leta 1954. Jugoslavija želi, da bi čimprej pričel posloovati mešani italijansko-jugoslovanski odbor, ki ima nalogo nadzirati uporabo londonskih sporazumov.

stične probleme samo za Valcellina, Val Meduna in Val d'Arzino. Četudi nam bodo v Vidmu zamerili, da je naša simpatija na naši strani, ker se hočete z novo provincijo izkopati iz zapuščenosti in izolacije, bomo zmeraj razumeli vaš boj za provincialno avtonomijo. Ceste, ki jih gradijo pri nas v Beneški Sloveniji, nam pomagajo, da se ne mučimo več s prenašanjem naših pridelkov v dolino, v mesta in blaga iz mesta v naše hribe. Za te ceste smo hvaležni provincialni upravi v Vidmu in našemu slovenstvu, zaradi katerega nam ceste gradijo. Toda po teh cestah ne teče noben poseben turistični promet, če ne smatramo za turizem tistih dveh izletov za smučanje na Matajurju, ki jih dvakrat v letu prirejajo športniki iz Vidma. Drugih turistov pri nas ni z vsemi našimi cestami.

Tri cenerentole

Karnija, Beneška Slovenija in Valcellina so tri pepelčice, tri cenerentole videmske pokrajine. Vse te tri hribovske pokrajine imajo iste probleme, iste težave.

V vseh treh število prebivalstva v sedanjih ekonomskih pogojih pada, ker ljudje doma ne morejo živeti.

Mi beneški Slovenci in Furlani Karnije in Valcelline se moramo združiti, da bomo po novih administrativnih reformah zahtevali enotno skupno rešitev hribovskih teritorijev Furlanije.

Mi smo patriotični steber

Mi, hribovski Slovenci in hribovski Furlani smo res pravi patriotični steber videmske pokrajine in ne nacioalisti na komodnih položajih v Vidmu.

Mi smo se v vseh vojnah Furlanije in Italije borili in padali ter ne razni nacionalistični frazariji po Vidmu.

Mi še imamo otroke, mi še delamo in trpimo na zemlji videmske pokrajine in ne sterilni, netolerantni šovinisti nacionalističnih strank.

Združeni ne glede na narodnosti moramo rešiti sebe, da rešimo obstoj vsega hribovskega ozemlja Furlanije.

Slovenski in furlanski hribovci Furlanije združimo se!

Maslene skrbi ali maslo na glavi

Uradna gazetta z dne 17. januarja 1957 prinaša zakon, ki se tiče skoraj vseh kmetovalcev Beneške Slovenije. Italijanski parlament in senat sta že 20. decembra 1956, torej tik pred Božičem, izglasovala zakon št. 1526, s katerim hočeta zagarantirati pristnost masla in preprečiti razne falsifikacije.

Mi beneški Slovenci, ki se po vseh naših vaseh pečemo s produkcijo masla, vemo le predobro, kakšno porokerijo prodajajo po italijanskih mestih za maslo. V tem maslu po raznih botegah je v štrucah vse sorte stvari, samo masla bolj malo. Za drage soude kupujejo ljudje loj, margarino, skuto, mast in le po vrhu namažano malo masla.

Falsifikatorji — naši konkurenti

Ti razni falsifikatorji masla so tudi naši največji sovražniki in konkurenti, tako da ne moremo prodati našega masla kot to zasluži po svoji aromi, okusnosti in maščobi, ter tudi po trudu, ki ga imamo, da zberemo skupaj seno iz najboljših planinskih trav. Če bi primerjali naše maslo iz naših hribov z onim iz furlanske ravnine, bi moralo biti naše maslo zaradi svoje kvalitete in okusnosti vsaj za 200—300 lir dražje pri kilogramu od furlanskega. Na žalost se nam pri prodajanju zgodi pa glih narobe.

Nismo sami angelci

Ne rečemo, da so po naših dolinah sami angelci in poštenjaki. O, tudi pri nas se dobi kakšen pašticator, posebno v dolinah med botegarji, ki kupujejo od nas maslo; ti vam tako zamešajo skupaj tak pašticjo, da bi pes od tega crknil, kaj šele človek. Takega masla prihaja iz naših dolin bolj malo, komaj 10%, 90% pa je najboljše maslo cele Furlanije.

Kako delamo maslo?

Zaradi novega zakona, ki hoče preprečiti falsificiranje, bomo imeli mi beneški Slovenci sitnosti. Maslo pridelujemo namreč na zelo primitiven način. Posamezni kmetje v nekaterih vaseh stolčejo mleko v pinjah, da se napravi maslo, ki ga prodajajo nato v štrucah razne velikosti. Drugod ima po več kmetov skupaj mašino centrifugo in končno pridelujemo velik del masla po naših mlekarnah. Tudi te naše mlekarne so bolj zaostale. Posebno mlekarne turnarie ne pridelujejo dosti boljšega masla kot posamezni privatniki. Vse maslo, ki ga pridelujemo v navadnih štrucah ali pa v modelih od pol ali pa enega kilograma, zavijamo poleti v zelinate liste, v prtiče in tu pa tam v oljnato pergamenno.

Karta pod pečatom

Po predpisih novega zakona se bo smelo prodajati maslo samo v hermetično zaprti pergameni, zapečateni s takimi si-

gilli, ki se zlomijo, ako se paket odpre. Naši kmetje in naše mlekarne bodo morali poskrbeti embalažo za vsak komad masla, ki ga bodo hoteli prodati. Na zavojnem papirju bo moralo biti natisneno ime in priimek producenta, datum, ko je bilo maslo narejeno, teža komada in kraj, kjer je bilo maslo pripravljeno. Prodajati se bo smelo maslo v paketih ne težjih od enega kilograma, torej model masla po 100, 250, 500 ali pa največ 1.000 gramov.

Praskamo se za ušesi

Ker poznamo naše razmere in vemo, kako so mizerni ne samo naši kmetje, ampak celo večina naših mlekarn, se od skrbi praskamo za ušesi, ker vemo, kako težko bo pri naših razmerah izvajati novi zakon o zaščiti pristnosti masla.

V Karniji proučujejo razmere, ki so nastale z novim zakonom. Društvo direktnih koltivatorjev in Consorzio agrario se martrata, kaj bi svetovala pametnega Karnijelom. Pri nas imamo tudi tako društvo koltivatorjev, toda komaj vemo zanj, ker spi spanje pravičnega.

Ni špas

Zakon določa stroge kazni. Nas ubogih kmetov in majhnih mlekarn se tiče v glavnem artikolo 4, ki predpisuje, kako mora biti maslo zavito in sigilirano kot smo že prej opisali. Če nas ulovijo finanči ali pa kak taki drugi državni tiči, bo multa od 30.000 do 300.000 lir. Ni torej noben špas!

Z obmejnimi prometom prinašajo Unejci z Unejškega v našo deželo velike količine masla. Tudi to maslo bomo morali zaviti tako, kot predpisuje novi zakon, če ga bomo hoteli naprej prodati.

V Karniji mislijo, da bodo morali reorganizirati svoje mlekarne na bolj indu-

Dopo che le nostre ormai lontane prese di posizione sul tema dell'autonomia regionale (del 1954 e del 1955) avevamo deciso di attendere la maturazione di questo grave problema, ben consci che troppe forze, troppi ostacoli e troppe incomprensioni erano ancora in campo perché si potesse avanzare sulla via della creazione della nostra Regione.

Ci son voluti ben due anni per liquidare l'equivoco dello Status internazionale del territorio di Trieste: due anni perduti per la Regione, due anni di lavoro costruttivo, di organizzazione, di soluzione di problemi locali indilazionabili, e, lasciatecelo dire, anche due anni di contributi statali, da valutarsi in un certo numero di miliardi!

Quanta gente si era sbizzarrita a costruire tesi più o meno giuste per ottenere alla fine questo bel risultato!

Noi siamo ben felici che alla fine la ragione e il buon senso si siano imposti anche al tecnicismo di certi avvocati da strappazzo; se qui vogliamo sottolineare

queste circostanze di fatto, non è per amor di polemica, ma soltanto perché la memoria delle medesime ci può essere di sprone a vigilare sia nei confronti di chi non vuole la Regione, sia nei confronti di chi la vorrebbe su misura, e cioè alla stregua di certe ambizioni e finalità politiche di parte che ben si conoscono.

Dunque, un passo si è fatto; ma, purtroppo non è il più importante. Anzi dobbiamo riconoscere che l'ostacolo rimosso era un sasso buttato tra gli ingranaggi, senza una vera ed organica relazione con il problema della regione autonoma. A due anni di distanza dalla polemica si comincia a capire che l'opinione pubblica è stata menata pel naso dietro le pretestuose apparenze di una formula pseudo-giuridica, che in realtà mascherava vari sottintesi.

Certo, non mettiamo in dubbio la buona fede di alcuni letterati, né l'ingenuità di qualche avvocato cui non pareva vero di poter aggrugiarsi al coro, improvvisandosi tecnico del diritto pubblico, internazionale ed interno; ma siamo stati e restiamo ancora scettici nei confronti di altri interlocutori, politici e non, cui poteva benissimo convenire anzi conveniva una posizione siffatta, a difesa di interessi locali o sezionali, o addirittura a difesa di interessi che esulano e dal campo regionale e da quello statale.

L'assurdo di quella posizione fu messo a nudo quando si scoprì (finalmente!) che i nemici della Regione, quelli più pericolosi, perché più insidiosi, non erano gli avversari dichiarati del regionalismo, ma, da una parte, coloro che vorrebbero, a dispetto del testo costituzionale e della prassi che ne è seguita negli 8 anni trascorsi, costruirsi, per così dire, una Regione su misura, e cioè alla stregua delle loro mire ed interessi particolari, politiche o non, o di gruppo, o di partito, e, dall'altra, coloro che per suggestione di forze estranee al quadro storico-istituzionale del problema, hanno inteso paralizzare la creazione di una Regione, articolata sì, ma unitaria e doppiamente solidale.

E quell'assurdo più sottolineato dalla pratica collusione tra gli uni e gli altri, per fini diversi od anche difformi, ma convergenti nel risultato che si è visto; collusione che vi fu, naturalmente, anche all'interno di questi due schieramenti, in quanto il campanilismo friulano che fu mobilitato dagli uni corrispose all'indipendentismo triestino che fu sfruttato dagli altri ora, bontà loro, questa fase appare definitivamente superata.

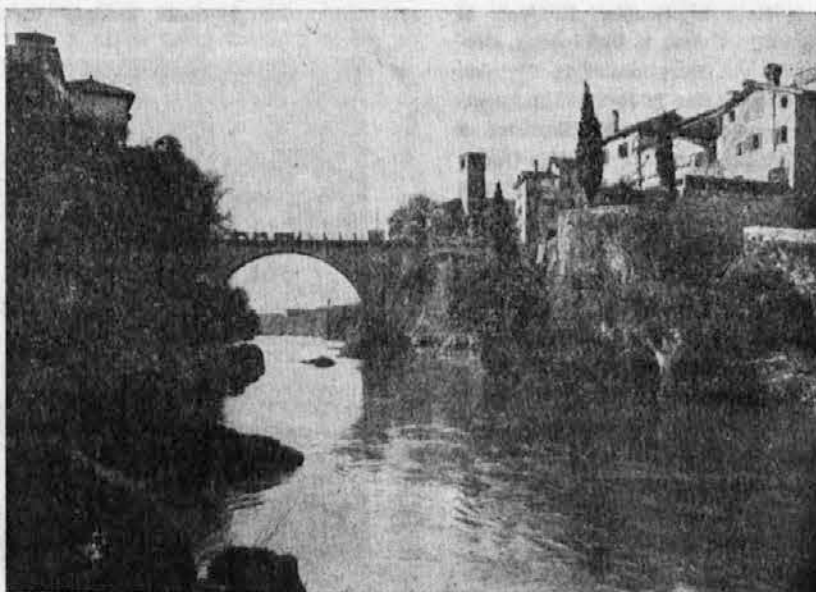
Si apre, così, una nuova fase, quella veramente può condurci alla creazione della Regione.

La discussione è aperta ora su alcuni problemi fondamentali, tutti collegati fra loro.

Si tratta di sapere quale tipo di Regione speciale convenga alle nostre popolazioni; se di tipo siciliano, di tipo trentino-altoatesino o di tipo sardo-aostano; se quella articolazione in province autonome che la caratteristica fondamentale della Regione »Trentino-Alto Adige« debba essere accentuata in funzione di necessità particolari proprie della nostra Regione; se l'elezione del Consiglio regionale, anche del primo, debba farsi col sistema delle »politiche« (sistema della proporzionale); e così via.

Ciò che è necessario è che il Parlamento non ne sia investito prima che le questioni principali siano state dibattute pubblicamente. L'argomento che si è atteso troppo sin qui è irrilevante e bisognerà anche vedere se, per caso, a sollevarlo non sarà proprio chi in passato fece fuoco e fiamme perché la questione rimanesse inchiodata allo Status di Trieste!

Prima che la burocrazia romana ci cucini qualcosa delle sue sorprese, è bene che anche gli esponenti locali dei vari gruppi politici parlino chiaro e presto su ogni singolo problema di base. Basta con le chiacchiere e fuori con le proposte concrete e pratiche!

CEDAD: HUDICEV MOST

PRAPROTNO

ASFALTIRALI BOJO CJESTO
CEDAD - STARA GORA

Pretekli teden so se sestali predsednik provincialnega konseja Candolini, čedadski šindik Pelizzo, šindik iz Praprotne Napoli, pater čuvaj svetišča Stare gore an provincialni konsiljer Olivieri, de so razpravljali o asfaltiranju cješte Cedad - Stara gora. Stroški za tisto djelelo bo znašali 37 milijoni lir, ki jih bo adno part krila država, ostalo pa čedadski an praprotniški kamun, ker tista cješta teče skuzi oba kamuna.

Ljudje iz Stare gore so zelo kontenti te novice, saj bo takuó paršo k svetišču višno več romarjev. Skoda pa, da ne asfaltirajo cješto še od Stare gore do Praprotne, ker je tud na tistem kraju dosti ljudi, ki kumrajo, de ne morejo se vozit po njih cještah, ker so slabe. Seveda tam ni nobenega svetišča, so samo ljudje an raztrgane bajte, zatuó ne kor, ne rečemo jim asfaltirati cješte, ampa niti dobre poti. Donás u telej Italiji živimo prau takuó, če se če imjet dobro cješto, asfaltirano, če se če, de bi se kajšen senator al president od provincije se interesú, bi se muorla u tistem kraju kajšna sveta Marija parkazat.

Za cješto u Staro goro, kjer živi 60 ljudi, od teh je 30 patru, 37 milijonu lir za asfaltirat cješto; u Praprotnem, kjer živi 2000 ljudi, pa samo 4 milijone lir za popraviti slabe cješte. Napri komentirati bi bluó use odveč, troštamo se pa, de naš kamunski konsej ne bo odobriu tistega djela, če bo imeu le no malo pameti.

NUCAMO SUOLO U OBORČAH

Suola u Oborčah je groznuó prepušćena sama sebi. Ni zadost, de u naših vaseh imamo že tarkaj mizerje, tud suole muoramo imjet mizerne. Če nam ne morejo pomagat z djelom, naj bi dali našim otročičem tajšno suolo kot jo imajo druge, ne adnega senika, drugače ne moremo imenovat, kot je par nas. Velik škandal je tuó za use tiste, ki imajo komando u rokáh.

Premjani kmetje na konkursu za povečanje produktivnosti zemje an zbuojšanje hlevov

Na IV. nacionalnem konkursu za povečanje produktivnosti zemje, ki ga je razpisalo ministrstvo za agrikulturo an gozdarstvo, je bluó premjanih u videmski provinci 84 kmetu, od tjih 15 iz Beneške Slovenije.

Naši premjani kmetje so tile:

KATEGORIJA GRICEVITI KRAJI
(ZONA DI COLLINA).

II premijo za 100.000 lir je ušafu De Luca Anselmo iz Fojde; III premijo po 50.000 lir so uduobli: Kvarina Jožef, Visentini Felice, Costaperaria Pia, Kvarina Anton vsi iz špjetarskega kamuna an Leban Mario iz Sv. Lenarta; IV premijo za 25.000 lir je uduobli Jusič Renzo iz Spetra.

KATEGORIJA GORSKI KRAJI (ZONA MONTANA).

II premijo 100.000 lir je uduobli Krámar Lino iz Nem; III premijo po 50.000 lir so uduobli: Kvalica Jožef iz Srednjem, Cufolo Ivan iz Tipana, Juretič Ernesto an Maršel Renzo iz Podboneškega kamuna; IV premijo po 25.000 lir so uduobli Di Betta Valentin an Croatia Anton iz Nem an Černetič Anton iz Srednjem.

Kakor vidimo so uduobli naši kmetje za 750.000 lir premijou. Tuó se bo sevjeđa dosti poznalo par gospodarstvu an jim bo dalo tud iniciatve, de se bojo u prihodnosti še buj potrudili.

Tud na sedmem kongresu za izbuojšanje hljevu an gnojnih jam, ki ga je razpisala provincialna administracija an hranilnica je bluó premjanih cjele vrsto naših kmetu. Naši ljudje so spoznal, kaj pomjeni imjeti dober hljev, že ljetos so se pokazali parvi sadovi. Živina je buj zdrava an zatuó tud več daje. Troštamo se, de bo na ljetošnjem konkursu, ki je že razpisan an o katjerem smo tud mi že pisali, še več kmetu, ki bojo napravili milijoracije.

Premjani kmetje za izbuojšanje hljevu so tile:

PARVI PREMIJO za 100.000 lir je uduobli Cenčić Jožef iz Črnega vrha (Podbonesec); II premijo za 80.000 lir sta uduobla Špekona Marija iz Črnega vrha an Krapic Fermo iz Brega (Gorjani).

TRETJI PREMIJO za 60.000 lir so uduobli Balus Emil iz Porčinja (Ahten), Negro Viktor iz Zavrha (Brdo).

ČETRTI PREMIJO za 50.000 lir so uduobli Kjabaj Jožef iz Črnic (Sv. Le-

REZIJA

Manjka nam izobrazbe

Ni dolgo od tega, da je prišel v našo dolino nek profesor iz Inštituta orientalskih jezikov v Neapelju, da bi posnel na magnetofonski trak našo govorico. Profesor, kot smo pozneje zvedeli, je eden izmed najboljših jezikoslovcev, ki jih imamo v Italiji, star mož, ki je obhodil pol sveta v študijske namene.

Pri nas so sicer ljudje vajeni videti tuj-

ce, saj je vedno polno izletnikov v poletnem času, niso pa vajeni, da bi jih kdo opazoval in poslušal z napetostjo kako govore. Večina ljudi kmalu razume za kaj gre, a se raje skrrijejo, kot da bi odgovarjali na stavljena vprašanja raziskovalcev, ker se boje tistih parih domačih »patriotov«, ki smatrajo vse tujce, ki se

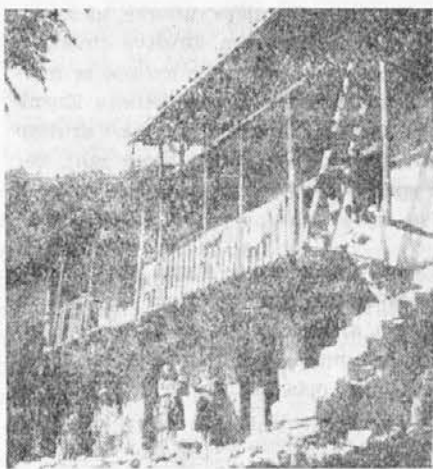
zanimajo za naš jezik, »špijone« in »agent« tujih držav. Profesor, ki ne vemo, če je mogel dobiti kaj posnetkov, je odšel užaljen, saj se mu je pripetilo gotovo prvič v življenju, da bi ga kdo smatral za... špijona in to v svoji lastni državi, kateri služi.

Kdo je kriv takega postopanja? Znamo je, da je pri nas nekaj zelencev, ki bi radi več vedeli kot drugi ljudje in ti strašijo in zastrupljajo ljudstvo na vse mogoče načine. Razgovarjati se s tujcem v domačem jeziku je zanje že velik zločin in večkrat se dogodi, da kar tekmujejo kdo bo preje ovadil pri policiji prišleca, ki se je zanimal za rezijanske običaje. Če bi bili naši ljudje seznanjeni z resnico, to je, da lahko svobodno tolmačijo raziskovalcem rezijanske zanimivosti, bi se prav gotovo ne zgodilo tako žalostno z neapeljskim profesorjem. Ljudem bi bilo treba povedati, da smo mi Rezijani zares predmet zanimanja, ker govorimo čisto posebno narečje, ki ga govorimo samo v Reziji. Ze Baduyn de Courtenay je pred več kot pol stoletja dosti pisal o tem in zato ne bi bilo napačno, če bi v šolah

PODBONESEC

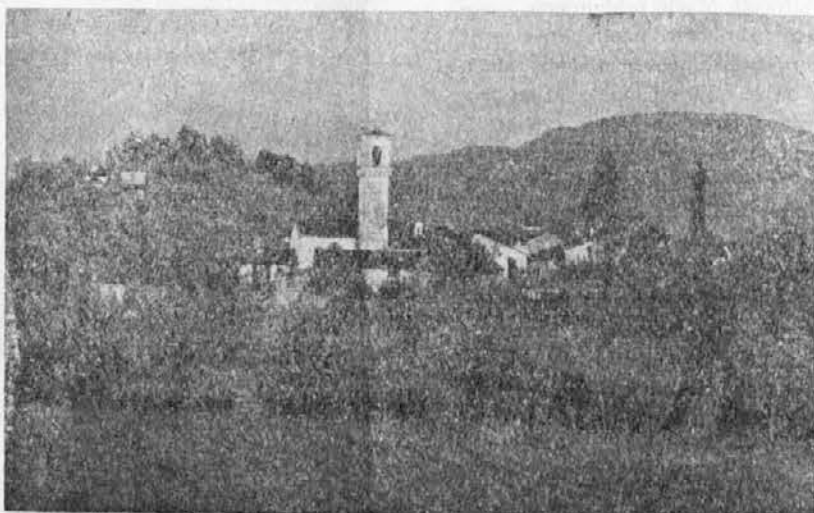
Občinski svet je sklenil povečati davke

Pretekli teden se je sestel kamunski konsej, de so razpravljali o zlo importantnih problemih, ki riguardajo največ naše kamunske administracije. Najvenča diskusija se je razvila, kar je šindik proponu, de se bojo muorale povečati tase. Več konsiljerjev je bluó prout temu, ker tisti zastopajo, de so tase že takuó velike, de jih ljudje težkuó plačujajo. Takuó je paršo na varsto tud uprašanje suole u Črnem vrhu. Tista suola je bla nareta z denarjem, ki ga je štát posodu kamunu an sevjeđa ga kor sadá vrnit. Nekaj so že varnil an ljetos bi muora tud kamun še več kot milijon lir, a kje naj se uza-me ta denar. Ker kamun ne more uduobiti drugega izhoda an ker nejče sevjeđa narditi garde figure prout štatu, je sevjeđa sklenu tasirati uboge ljudi. Podboneški kmet bo zatuó za nekaj tauzentu lir več tasiran. Usi se uprašujejo, če je tuó

pravično an ljudje nimar kumrajo nad slabimi administratorji.

Pruot koncu konseja so odobril tudi bilanco za ljetos 1957. Tud par tej postauki so se dougo ustavili. Nekateri kamunski konseljerji so tjeli, de bi se u proračun dala tud stalna plača tistemu djelu, ki bi poskrbu za elektropompo u vasi Špinjon. Tuó bi dosti koštalo an za-

PRAPROTNO V IDRISKI DOLINI

BRDO

ZA VALORIZATI ZAVRSKE
JAME

Naš šindik e se interesou par prefetu, zak' no autoritadi pridita inkuintri našemu kumunu s kako pomočjo za valorizati završke jame. Tej, ki to e znano, završke jame so šnje malo poznane tu naši regionalni zavoj tea, ke fin donás te se zlo malo nardilo za je storti spoznati.

To koventá narditi propagande, a propaganda na zlo košta e naš kumun u ne more tješ spež uzdaržati, zak' u je deficitar. Če autoritadi no pridejo inkuintri to če zlo žovati. Ma na nje rat kuj propaganda za valorizati naše jame, to koventa tu Zavrhu narditi še kak ljeper hotel. Judje, ki no bojo no zajtra h nam parhajali no če mjeti njih preteze, tuó to se pravi, ki to má jim dati souste te komoditadi, ki no dajejo družji turistični kraji.

SREDNJE

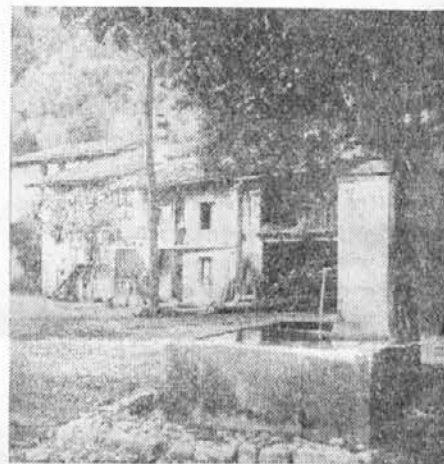
IZ KAMUNSKEGA KONSEJA'

Na zadnjem zasedanju kamunskega konseja so odobril bilanco za ljetosnje ljetos, za katjero bo muorala videmska prefektura dodati en milijon lir, de se bo moglo narditi paregio. Med drugim so odobril tudi propošto, de bojo varnil štatu 50% posojila, ki jim ga je dau po uojški za narbu njuna djela an za olajšanje dižokupacioni. Tisto posojilo bojo varnil u teku 20. ljet.

SOVODNJE

IZ OSTARIEJU U SPITAU

U predpustnem času se popije več vina kot druge dneve an zatuó ni čudno, de pride u tajšnih okadžonah tud do prepiru an pretepu. Takuó se je dogodilo tud 34 ljetnemu Eliu Petričiču iz So-

vođenj, ki ga je udaru s pestjo po licu njek njegou vašan. Zavoj poškodbe pod očesom je muoru iti h mjedihu u čedadski špitau.

Posta
URADNIŠTVA

Spoštovani g. urednik!

Oglašam se s temi parimi vesticami in upam, da mi ne boste zamirili, če Vas na nekaj važnega opozorim. Dostikrat si stavim vprašanje kdo nam je nadel ime beneški Slovenci in od kod ime Beneška Slovenija ali Benečija. Jaz, kakor že nekateri moji prijatelji smo mnenja, da je to naziv za našo deželo in naše ljudi popolnoma napačen. Mi Benečani? Od kdaj? Od dobe, ko smo spadali pod beneško Republiko? Kakor znano, je ta propadla že pred skoraj 200 leti in zato nimamo nič več skupnega z Benetkami. Po mojem mnenju bi bilo mnogo bolje, da bi nas imenovali italijanski Slovenci, ker živimo v okviru italijanske države. Vsekakor pa tudi ta naziv ne bi bil prav točen, ker so tuđi tržaški, goriški in kanalski Slovenci, ki žive v okviru italijanske države. Najbolj logičen naziv bi bil za nas še furlanski Slovenci, ker živimo pravzaprav na Furlanskem in tudi semkaj upravno spadamo. Govoriti o Benečiji in o Benečanih se mi zdi zares absurdno n smešno. Pa ni samo to, naši ljudje, če jih vprašate kje je Benečija, Vam bodo odgovorili, da v Benetkah. Res je, Benečija je »Veneta«, Benečani so pa prebivalci dežele »Veneta«.

Prosim zato, da popravite v Vašem listu podnaslov »Glasilo beneških Slovencev« saj »Matajura« ni glasilo ljudi iz Beneškega ampak Slovencev furlanske pokrajine. Slovencev ni na Beneškem, obstojajo le v fantaziji kakega zastarelega zgodovinarja, ki se še ni seznanil z novejšo dobo naše dežele.

Ferdinand Cenčić

